

Arbejdsmarkedspotentialiet og overførselsordninger

Allan Lyngsø Madsen,
cheføkonom i LO

Nationaløkonomisk Forening,
23. maj 2017

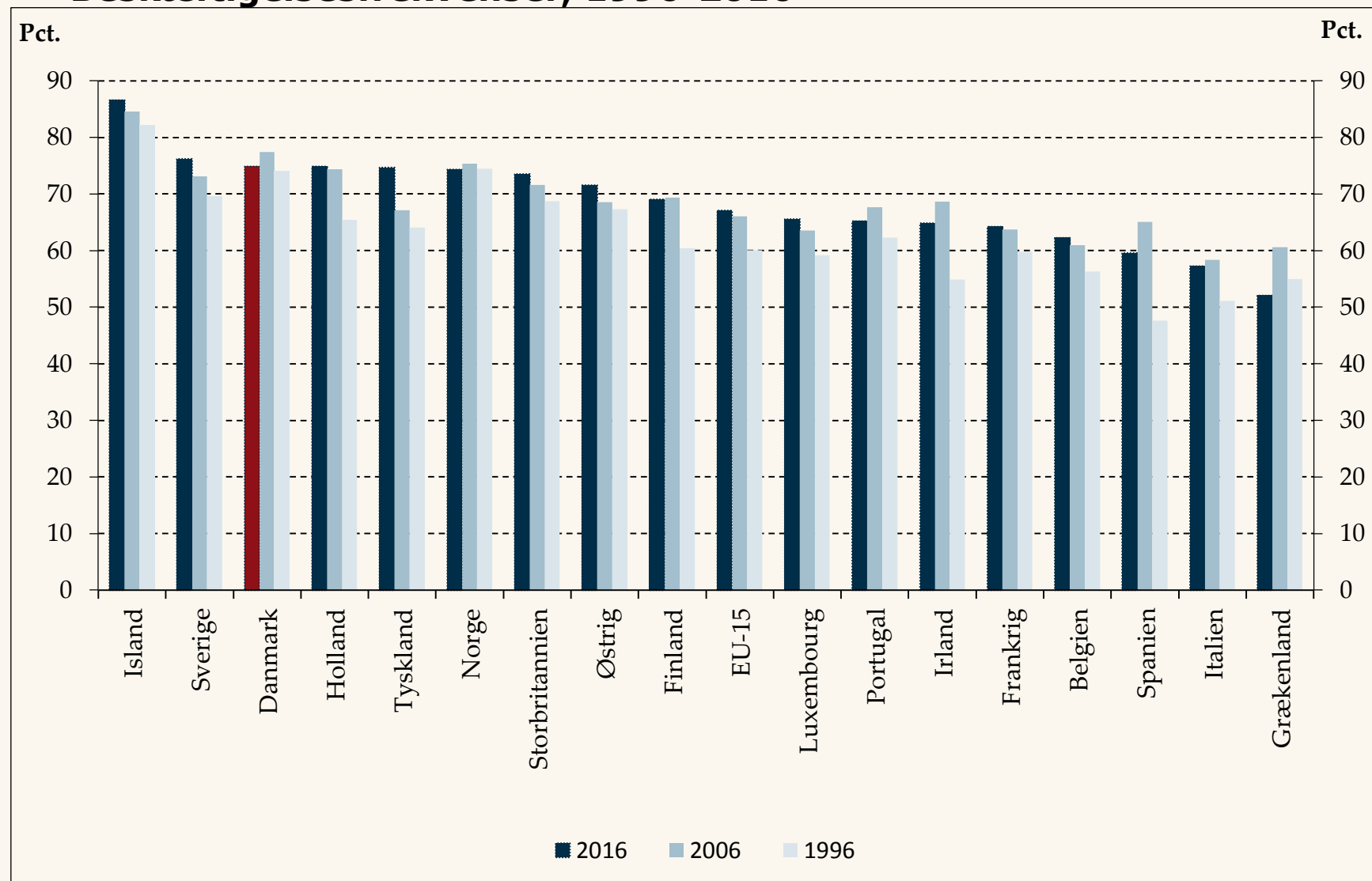
Hovedbudskab

Meget begrænset arbejdsmarkedspotentiale blandt personer på offentlig forsørgelse
– de lavthængende frugter er plukket

Ret kanonerne mod veje til at hæve produktiviteten
- kvalitetsløft i uddannelse over hele linjen, forskning, udvikling, infrastruktur

Høj beskæftigelsesfrekvens i DK internationalt set

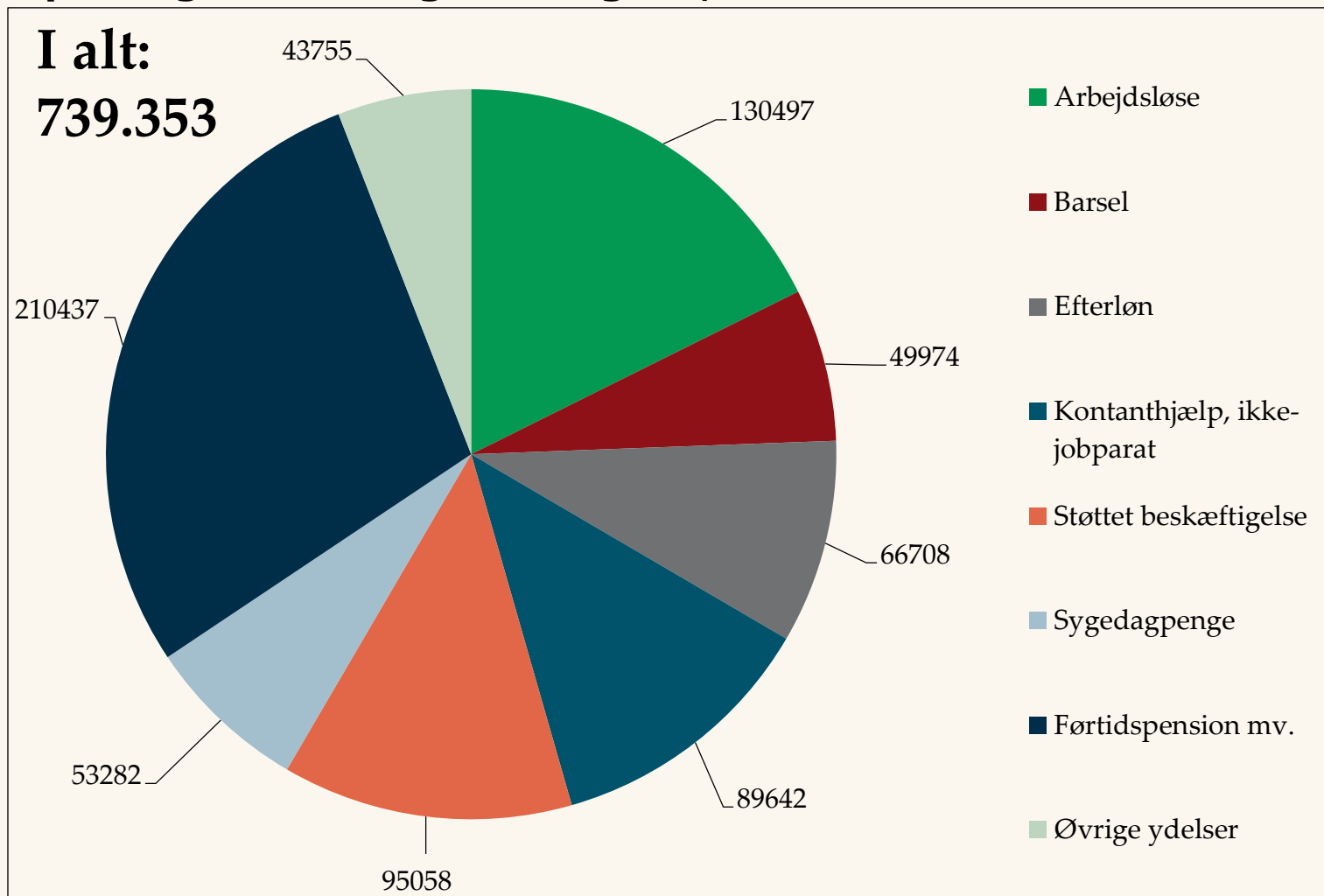
Beskæftigelsesfrekvenser, 1996-2016

Kilde: Eurostat

Store forskelle i gruppen af offentligt forsørgede

Opdeling af offentligt forsørgede, 2016 K4

Kilde: Danmarks Statistik

Efterlyser flere nuancer i offentlig debat – Hvorfor er man på offentlig overførsel?

- Mangel på job / under kapacitetsgrænsen
- Matcher man ikke kvalifikationskravene
- Får man ikke de rette tilbud
- Er forskelsbeløbet begrænset
- Andre problemer end arbejdsløshed
- Velfærdsgode/investering (fx barsel)
- Overførselssystemet fungerer som en forsikring
- Institutionelle barrierer / systemfejl
- OSV ...

Væsentlig pointe i vurdering af aktuelt potentiale - Spørgsmålene er besvaret med mange reformer

1.000 fuldtidspersoner	2010 K1	2016 K4	Ændring	Reformeret?
Beskæftigede	168	164	-4	
Støttet beskæftigelse	86	95	9	√ (2012, 14, 16)
Barseldagpenge fra beskæftigelse	44	40	-3	
Sygedagpenge fra beskæftigelse	38	29	-9	√ (2010, 13, 17)
Arbejdsløse	194	143	-51	
Registrerede arbejdsløse	182	130	-52	√ (2010, 14, 16)
Ledighedsydelse	12	13	1	√ (2012)
Uden for arbejdsmarkedet	484	432	-52	
Efterløn	127	67	-60	√ (2011)
Førtidspension	244	210	-33	√ (2012)
Kontanthjælp mv, ikke-jobparat	66	90	23	√ (13, 15, 16, 17)
Sygedagpenge fra arbejdsløshed	32	25	-8	√ (2010, 2013)
Barseldagpenge fra arbejdsløshed	10	9	-1	
Offentligt forsørgede i alt ekskl. SU	846	739	-106	
Offentligt forsørgede i alt ekskl. SU og alle beskæftigede	678	575	-103	

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

Evidens (1): Hvad siger vismænd og andre eksperter?

DØR-efterårsrapport 2015:

- Kontanthjælpsreformen fra 2014: 1.600-2.600 ekstra i job
- Begrænset potentiale for at øge beskæftigelsen gennem ydelsesreduktioner for jobparate kontanthjælpsmodtagere over 30 år: En 30 pct. reduktion i kontanthjælpen for 30.000 berørte ville kunne øge beskæftigelsen for 30-64-årige med 3.000-5.000 personer.

Regeringen:

- Skønnet strukturel arbejdsudbudseffekt af kontanthjælpsloft på blot 700 helårspersoner – BEMÆRK: ca. 30.000 bliver berørt

Torben Tranæs:

- “..økonomiske incitamenter har størst effekt på ressourcestærke arbejdsløse, mens de har en meget begrænset, om nogen, effekt på langtidsledige kontanthjælpsmodtagere.”

Evidens (2): Hvad siger vismænd og andre eksperter?

Nina Smith samt Smith & Pedersen (2016) om yderligere reformer:

- “..ikke mange lavthængende frugter tilbage set med reformbriller”.
- “ikke meget at hente i forhold til øget arbejdsudbud og vækst”.
- “Det afgørende bidrag til ny vækst i produktiviteten skal i højere grad komme fra et løft i uddannelse, forskning og udvikling.”

DØR-efterårsrapport 2015:

- Relativt generøse indkomstoverførsler er et vigtigt element i flexicurity modellen, der skaber grundlaget for et fleksibelt og dynamisk arbejdsmarked med en lav strukturel ledighed.

Konklusion

Vi har været vidne til mange reformer de sidste år.

De økonomiske incitament er blevet skærpet.

MEN bred enighed om at:

- Effekterne er beskedne målt i strukturel beskæftigelse
- Overførselssystemet er en vigtig forsikringsordning

Derfor:

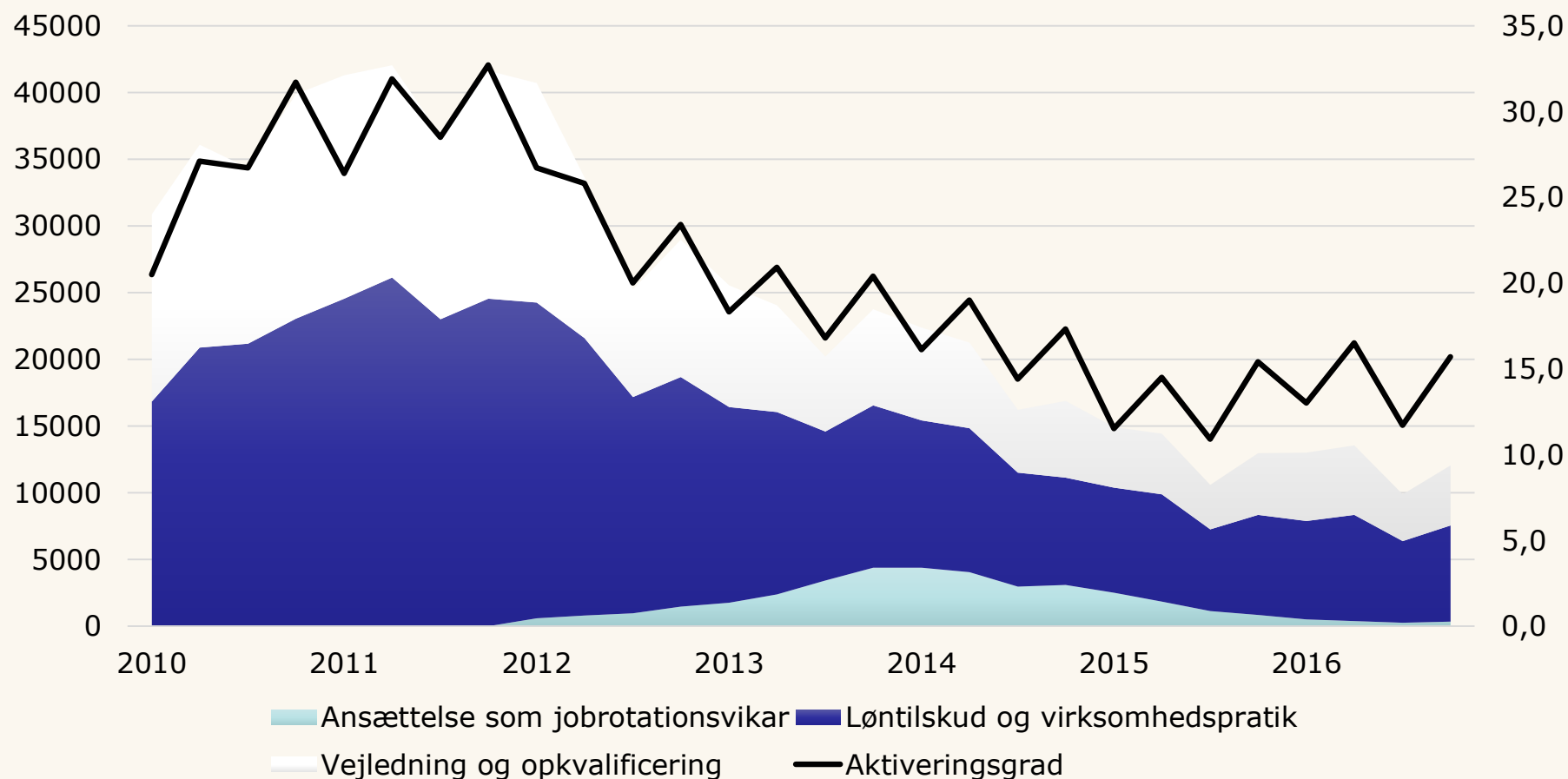
- Øget "strammerkurs" kan ødelægge fleksibiliteten på arbejdsmarkedet

Hvor får vi mest effekt af at styrke indsatsen? (1)

Aktiveringen halter bagefter...

på trods af beskæftigelsesreform 2014 og trepartsaftale 2016

Udvikling og fordeling af aktiverede dagpengemodtagere

Kilde: Jobindsats.dk

Anm.: Jobrotationsordningen indeholder både uddannelsesforløb og virksomhedsrettede forløb, er det vist separat.

Hvor får vi mest effekt af at styrke indsatsen? (2)

- Udnyt at konjunkturerne er i bedring – pres arbejdsgiverne
- Målrettede indsatser, der virker i højkonjunktur:
 - Privat løntilskud og virksomhedspraktik
 - Vejledning og uddannelse via korte, målrettede forløb som opkvalificeringsjob, jobrettet uddannelse
 - Tværfaglig og håndholdt indsats - mentorstøtte
- a-kasserne på banen i endnu højere grad:
 - Opsigelses- og ledighedsperiode skal spille bedre sammen
 - Vil frigøre ressourcer i jobcentre til ikke-jobparate

Offentligt forsørgede i 2020

1.000 personer	2014	2014	2020
	Faktisk	-----Strukturelt-----	
Dagpenge	99	69	65
Kontanthjælp	157	145	130
Sygedagpenge	72	72	63
Barselsorlov	53	53	55
Efterløn	89	89	32
Fleksydelse		6	3
Førtidspension	219	220	203
Revalidering	8	8	8
Ressourceforløb	4	4	46
Ledighedsydelse	17	16	16
Støttet beskæftigelse	84	79	84
I alt	808	761	707

*LO's vurdering:
I 2020 færre end 700.000
personer på offentlig forsørgelse*

Kilde: DØRS, efterårsrapport 2015

Tak for opmærksomheden